

Fiche 4: Besluit inzake communautaire richtsnoeren voor plattelandsontwikkeling

Titel:

Besluit van de Raad inzake communautaire richtsnoeren voor plattelandsontwikkeling (programmeringsperiode 2007 – 2013)

<i>Datum Raadsdocument:</i>	7 juli 2005
<i>Nr. Raadsdocument:</i>	10893/05
<i>Nr. Commissiedocument:</i>	COM (2005) 304
<i>Eerstverantwoordelijk ministerie:</i>	LNV i.o.m. BZ, FIN, EZ, VROM, V&W, BZK, alsmede IPO, Unie v. Waterschappen en VNG

Behandelingstraject in Brussel:

Raadswerkgroep Landbouwstructuur en Plattelandsontwikkeling, Speciaal Landbouwcomité (CSA), Landbouw- en Visserijraad.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Op 20 juni jl. is een politiek akkoord in de Landbouw- en Visserijraad bereikt over de Europese Plattelandsverordening 2007 – 2013. Op grond van deze verordening moet de Raad vijf maanden na de vaststelling van de verordening een besluit nemen over de communautaire strategische richtsnoeren voor plattelandsontwikkeling. Deze richtsnoeren bevatten de Europese prioriteiten voor het plattelandsbeleid voor de periode 2007 – 2013, mede op basis van de Lissabon- en Göteborg agenda's. Elke lidstaat moet met inachtneming van de Europese richtsnoeren een nationale strategie opstellen voor het plattelandsbeleid, die zal fungeren als referentiekader voor de nationale of regionale plattelandsontwikkelingsprogramma's.

De Commissie heeft in totaal zes strategische richtsnoeren voor plattelandsontwikkeling geformuleerd: één per zogeheten as uit de plattelandsverordening en twee algemene richtsnoeren.

De voorgestelde richtsnoeren zijn de volgende:

- Richtsnoer 1/As 1 Maatregelen ter versterking van de concurrentiekracht van de landbouw- en bosbouwsector:

As 1 moet gericht worden op een sterke en dynamische Europese agrofoodsector. Middelen moeten daarom met name worden besteed voor prioriteiten als kennisoverdracht en innovatie in de voedselketen en prioritaire sectoren voor investeringen in fysiek en menselijk kapitaal. Daarbij wordt speciaal gewezen op het belang van het ondersteunen van jonge boeren.

- Richtsnoer 2/As 2 Steun voor landbeheer:

De voor as 2 beschikbare middelen moeten worden ingezet voor drie communautaire prioriteiten, te weten biodiversiteit en de instandhouding van landbouw- en bosbouwsystemen met een hoge natuurwaarde, water en de klimaatverandering;

- Richtsnoer 3/As 3 Maatregelen op het gebied van diversificatie van de plattelandseconomie en verhogen van de leefbaarheid:

Gelden voor as 3 moeten worden ingezet ten behoeve van de overkoepelende prioriteit werkgelegenheid.

- Richtsnoer 4/As 4 Het Leader programma:

De middelen uit as 4 () staan ten dienste van de prioriteiten van de assen 1, 2 en 3, maar zijn tevens van groot belang voor de verbetering van het bestuur en de verwezenlijking van het reeds in de plattelandsgebieden aanwezige ontwikkelingspotentieel.

- Richtsnoer 5:

Synergie tussen en binnen de assen moet worden bevorderd en discrepantie tussen de maatregelen moet worden voorkomen. Voorts moet rekening worden gehouden met EU-strategieën op andere terreinen, zoals onder meer biologische landbouw, hernieuwbare energie, klimaatverandering en de bossenstrategie;

▪ Richtsnoer 6:

De door de Lidstaten in te zetten acties gefinancierd uit plattelandsfonds, landbouwfonds, visserijfonds en structuurfondsen moeten complementair worden ingezet. In de bijbehorende nationale strategieën dient de precieze afbakening tussen deze instrumenten/fondsen worden gedefinieerd.

Bij de richtsnoeren 1 – 4 worden concrete kernacties genoemd die lidstaten kunnen inzetten om de genoemde prioriteiten te realiseren.

Rechtsbasis van het voorstel: Art. 37 EG alsmede artikel 9 van de plattelandsverordening 2007 – 2013 (nog niet gepubliceerd).

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Raad met gekwalificeerde meerderheid. Advies recht van het EP.

Instelling nieuw Comitologie-comité: Nee.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: positief. De ontwerp-plattelandsverordening bepaalt dat de Raad de communautaire prioriteiten vaststelt voor het Europese plattelandsbeleid voor de periode 2007 – 2013. Deze fungeren als richtsnoeren voor de lidstaten bij de invulling van de nationale plattelandsstrategieën en programma's.

Proportionaliteit: In beginsel positief. De aansluiting met de Lissabon- en Göteborgagenda's is positief. De richtsnoeren lijken zodanig te zijn geformuleerd dat ze in beginsel voldoende ruimte aan de lidstaten bieden voor het stellen van eigen prioriteiten in de nationale strategieën en programma's.

Consequenties voor de EU-begroting:

Geen. Het voorstel betreft richtsnoeren die dienen als basis voor de invulling van de nationale plattelandsstrategieën en programma's.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

De richtsnoeren betreffen een uitwerking van de plattelandsverordening 2007-2013. Concrete consequenties zullen pas inzichtelijk worden bij de uitwerking van de nationale strategie.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

De communautaire richtsnoeren geven richting aan de invulling van de nationale plattelandsstrategie en het plattelandsprogramma voor de periode 2007 – 2013. Voor het overige worden de kaders bepaald door de plattelandsverordening 2007 – 2013 en de financieringsverordening GLB (2007-2013). Hierover zijn reeds eerder in 2004 BNC-fiches opgesteld waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

De richtsnoeren worden vastgesteld na besluitvorming door de Landbouw- en Visserijraad binnen vijf maanden na vaststelling van de plattelandsverordening 2007 – 2013 (waarover in juni 2005 een politiek akkoord is bereikt). Deze termijn wordt haalbaar geacht.

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

Geen. De richtsnoeren richten zich op de invulling van het plattelandsbeleid in de lidstaten van de EU.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland staat in beginsel positief ten opzichte van de geformuleerde richtsnoeren en onderschrijft de koppeling van de richtsnoeren aan de Lissabon- en Göteborgdoelstellingen van de EU. Van belang is dat de strategische richtsnoeren *voldoende speelruimte* moeten geven om vanuit de Nederlandse situatie en doelen met een volwaardige invulling van nationale strategie en plattelandsontwikkelingsprogramma te komen, die tevens past binnen de Nederlandse prioriteiten. Met name ook de formulering van de toelichtende teksten bij de richtsnoeren dient hierop nauwlettend te worden gezien.

Nederland heeft problemen met de formulering van richtsnoer 3. Nederland erkent dat op communautair niveau bevordering van de werkgelegenheid een prioriteit is, ook op het platteland. Nederland is van mening dat, voor zover binnen as 3 maatregelen worden ingezet ter versterking van de werkgelegenheid, deze processen van schaalvergroting in de primaire sector niet moeten hinderen. Het creëren van nieuwe vormen van werkgelegenheid op het platteland met inzet van maatregelen in as 3 zou juist het proces van herstructurering van de agrarische sector kunnen ondersteunen. In Nederland is daarnaast de werkgelegenheidsachterstand op het platteland niet zodanig groot ten opzichte van stedelijke gebieden, dat hieraan in het Nederlandse plattelandsbeleid prioriteit zal worden toegekend. De communautaire richtsnoeren voor as 3 moeten derhalve op dit punt voldoende ruimte bieden om ook in de Nederlandse situatie de maatregelen van as 3 te kunnen toepassen (hetgeen op grond van de plattelandsverordening ook verplicht is, gelet op de eis dat tenminste 10% van de Europese gelden voor as 3 besteed moet worden).

Voor Nederland is verder van belang de mogelijkheid van toepassing van integrale projecten die meerdere doelstellingen van verschillende assen kunnen dienen. In de huidige tekst van de richtsnoeren wordt dit vooral benadrukt onder as 4, de Leader-aanpak, waar wordt gesproken over het combineren van de drie doelstellingen uit de assen 1 tot en met 3. Nederland acht het van belang dat de wenselijkheid en mogelijkheid van integrale aanpak van plattelandsproblemen niet beperkt wordt tot deze as, zoals overigens de plattelandsverordening zelf toestaat.